

חודיה בשולחן שבת

לפרשת וישב

מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

צאת שבת	כניסת שבת
17:18	16:09 חיפה
17:20	16:18 תל אביב
17:19	16:04 ירושלים
17:22	16:25 באר שבע

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו לחוייה חינוכית מעצימה, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך העשרת השיח התורני בשולחן שבת. לפניכם 3 "מערכים" לשולחן שבת, אחד לכל סעודה. ראשון עוסק במניעי יעקב לשלוח את יוסף לאחיו בשכם. השני בשאלת יוסף את שני שרי פרעה על מצב רוחם. והשלישי עוסק במחשבת יוסף שעל שר המשקים למלא את בקשתו.

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי', לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

סעודה ראשונה מדוע יעקב שלח את יוסף אל אחיו?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

בתחילת פרשתנו אנו קוראים שיעקב שלח את יוסף אל אחיו, כפי שכתוב: "לְכָה וְאֶשְׁלַחְךָ אֵלֵיהֶם" [לז, יג]. נשאלת השאלה: **מדוע יעקב שלח את יוסף אליהם?**

1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. נמקד את הילדים בחשיבה, מדוע שלח דוקא את יוסף.
2. נשאל את הילדים מדוע יעקב לא שלח מישהו אחר.
3. נכוון אותם לחשוב על מערכת היחסים שבין יוסף לאחיו.

2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות* שלפניכם:

• **רד"ק:** היה זה בהשגחת הקב"ה, כדי שיירדו אבותינו למצרים,

כפי שנגזר בברית בין הבתרים.

• **הדר זקנים:** יעקב חשש מאד לאחר שבניו הלכו לרעות את הצאן בשכם,

שהיה מקום סכנה, שמא ינקמו בהם על הריגת אנשי שכם, ושלח את יוסף

לקרוא להם שישבו.

• **רש"ר הירש:** יעקב שלח את יוסף, בניסיון לאחד ביניהם. הוא לא הגדיר לו

מטרה מיוחדת בשליחות זו, אלא רק אמר לו שילך להיות איתם, להגביר את

רגש האחווה של יוסף לאחיו.

• **הנצי"ב מוולוז'ין:** יעקב חשש מהסכנה, שגם עבד או כל אדם אחר עלול

להיפגע, בניגוד ליוסף, שהיה בטוח יעקב שלא ייפגע בזכות צדקתו.

3

תשובה ל"מיטיבי לכת":

אלשיך: יעקב הסתפק עד כמה האחים שונאים את יוסף, בפניו לא הראו כל כך את השנאה. רק יוסף יכול היה לבדוק זאת באמצעות מראה עיניו או משמע אזניו.

4

אפשרויות להרחבה:

לשאול את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה, תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.

5

*לתשובות נוספות ניתן לעיין בספרי תורתך שאלתי

מעוניינים להפיץ באזורים את עלוני 'חוייה בשולחן שבת' המודפסים?

שלחו את המילים 'עלון מודפס' למייל Office@shaalti.co.il או לווואטסאפ 052-9453811

חודיה בשולחן שבת

לפרשת וישב

מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

סעודה שניה **מדוע יוסף שאל את השרים על מצב רוחם?**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

1 יוסף ראה בבוקר את שר האופים ושר המשקים, שהם זועפים, ושאל אותם: "מדוע פניכם רעים היום?" [מ, ז].
נשאלת השאלה: **מדוע יוסף שאל אותם על כך?**

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

2 **השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:**

1. מדוע יוסף היה מחוייב להתעניין בשלומם? מה היה המניע שלו לכך?
2. לאור הבדלי המעמדות ביניהם [הם היו שרים, והוא נער - עבד], האם אין בכך תעוזה?
3. האם ניתן היה לנצל את המפגש ביניהם להזדמנות "להפעיל קשרים"?

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות * שלפניכם:

- **פסיקתא זוטרתא:** "שכן דרך החכם לשאול לאשר עמו, מדוע פניו משונות היום משאר הימים, וכן אומר בנחמיה, 'ויאמר לי המלך מדוע פניך רעים'".
- **רמב"ן:** יוסף ניסה לפתור את החלומות ולא חשש מנקמה שלהם על פתרונו.
- **רבינו בחיי:** התורה השמיעה את צדקותו של יוסף, שכשראה אותם זועפים **התעניין בשלומם**, והדגישה במילים 'סְרִיסֵי פְרָעָה', **שלמרות שהיו רשעים, יוסף לא נמנע מלשאול לשלומם.**
- **אברבנאל:** יוסף שהתמנה על ידי פוטיפר להיות משמש שלהם, הגיע בבקר כמנהג העבדים הנאמנים, להכין להם את המלבושים ולתת להם מים לרחוץ ידיהם ופניהם וראה אותם זועפים. **יוסף חשב בלבו שאולי בהיותם סריסי פרעה, נדרש לשרתם ברגישות, וסבר שיתכן שכועסים, שנפל פגם בשרותו, כגון שמיטתם לא היתה מוצעת כראוי, ועל כן שאלם מדוע פניהם רעים היום.**

תשובה ל"מיטיבי לכת":

4 **רש"ר הירש:** יוסף לא שכח מה היה טיבם, לשם מה היו אתו בבית הסוהר. יוסף ידע שיוכלו לצאת לחפשי, ועשויים להשפיע לטובה על גורלו, שהרי בהשגחה אלוקית הזדמנו להיות אתו. ושאל אותם לנסות ולבחון את כל דבריהם ומעשיהם, וכן את חלומותיהם בקשר עם אישיותם המיוחדת. מתוך אישיות מיוחדת זו ידע להבין ולהעריך את כל שראה ושמע.

אפשרויות להרחבה:

5 **לשאול את המשתתפים:** מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה, תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.**

חודיה בשולחן שבת

לפרשת וישב
מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

סעודה שלישית **מדוע יוסף חשב שעל שר המשקים למלא בקשתו?**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

לאחר שיוסף פתר לשר המשקים את חלומו, אמר לו: "כִּי אִם זָכַרְתָּנִי אֶתְּךָ כְּאֲשֶׁר יִטֵּב לְךָ וְעָשִׂיתָ נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהִזְכַּרְתָּנִי אֶל פְּרַעֲהַ... [מ, יד]. נשאלת השאלה: **מה סבר יוסף? מדוע חשב ששר המשקים מחויב למלא את בקשתו?**

1

ניתן לבני המשפחה לנסות ולענות על השאלה.

השיח יעורר דיון בשולחן שבת. נקודות להכוונת הדיון:

1. עד כמה יוסף היטיב עם שר המשקים, בפתרון חלומו?
2. מה חשב יוסף על ישיבתו במאסר? האם סבר שנעשה לו דין צודק?
3. האם היה זה "ניצול הזדמנות", לבקש משר המשקים את בקשתו?

2

לאחר מכן נשיב את תמצית התשובות* שלפניכם:

- **רשב"ם:** משום שהיה בטוח ששר המשקים ימצא חן בעיני פרעה, ולאור העובדה שיוסף חש שנעשה לו עוול, שלא פשע ולא חטא, בניגוד לשאר האסירים, אינו אמור להישאר בבית הסוהר.
- **רד"ק:** יוסף חש ששר המשקים מחויב כלפיו, על שפתר לו את החלום בצורה חיובית ובכך שימח אותו בעצבונו, כשזה קם זועף, ועל כן הבין יוסף שראוי שייטיב לו, לאחר שיתמנה שר, שפרעה ישמע לו, שישתדל מולו שיוציאו מבית הסוהר, ואמר 'כְּאֲשֶׁר יִטֵּב לְךָ'.
- **מלבי"ם:** יוסף אמר לו שהוא מחויב לפעול ולהוציא אותו מבית הסוהר מכמה טעמים, אחד מהם, מצד החיוב שלו להכיר לו טובה, שעל ידו, כתוצאה מפתרונו, יצא לחפשי ועלה לגדולה, ועל כך אמר 'זָכַרְתָּנִי אֶתְּךָ כְּאֲשֶׁר יִטֵּב לְךָ'. המילה 'אֶתְּךָ' מורה שיוסף חש שיש לו חלק במה שייטיב לשר המשקים, וצריך לזכור אותו, כשותף בטובה זאת.

3

תשובה ל"מיטיבי לכת":

רמב"ן: יוסף אמר לו 'אֶתְּךָ' במובן של לך, כלומר כשם שייטיבו לך - שר המשקים, שיצאת מבית הסוהר, כך ציפה שייטיב עמו, שיזכיר אותו לפרעה. דרך נוספת, יוסף ביקש שיזכור אותו בליבו, כאילו הוא עומד איתו, 'אֶתְּךָ' במובן 'עמך'. ביאור נוסף, המילה 'אֶתְּךָ' במובן הפשוט שלה, יוסף ביקש ממנו שיעשה השתדלות ויבקש מפרעה שיוציא אותו מבית הסוהר, כדי שיוכל להיות אתו, עם שר המשקים.

4

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות.

מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה, תוך הבנה - מה נוכל לקחת מכך לחיינו ביום יום, מה נוכל ללמוד מכך לעצמינו.

5

*לתשובות נוספות ניתן לעיין בספרי תורתך שאלתי

שאלות נוספות להרחבה

השאלות והתשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי'

1 ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחה אליהם [לז, יג] האם יעקב לא חשש שמא בניו, בשנאתם את יוסף, עלולים לפגוע בו?

2 ויעברו אנשים מדיננים סחרים וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור [לז, כח] מי הוציא את יוסף מהבור?

3 ויקרא את שמו ער. ותהר עוד ותלד בן ותקרא את שמו אונן [לח, ג-ד] מדוע לבן הראשון יהודה קרא שם, ואילו ל-2 האחרים היא קראה שם?

4 וימצא יוסף חן בעיניו וישרת אתו ויפקדהו על ביתו וכל יש לו נתן בידו [לט, ד] מה היו תפקידיו של יוסף?

5 ויחלמו חלום שניהם... המשקה והאפה אשר למלך מצרים [מ, ה] מדוע שר האופים ושר המשקים מכונים בתואר 'המשקה והאופה'?

1
2
3
4
5

נתקע? בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

עם 'תורתך שאלתי' אין יותר שאלות!

הרב חגי ולסקי מרצה ומחבר ספרים רבי מכר, מציג פריצת דרך בלימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

בס"ד, חומשי חושן שוח"ל

מעוניינים בעלון חויה בשולחן שבת? סרקו את הברקוד

הזמינו את ספרי תורתך שאלתי והספרים בדרך אליכם

בנייד / וואטסאפ 052-9453811

לקבלת העלון 'חויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חויה' למייל Office@shaalti.co.il או לוואטסאפ 052-9453811

4 לקבלת "טעימות" מספרי 'תורתך שאלתי' שלחו את המילה 'דוגמא'